

**131 § LAUSUNNON ANTAMINEN HALLITUKSEN KUNTALAIN
ESITYSLUONNOKSESTA**

Kh 131 §
12.8.2014

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimielimet ja johtaminen-, demokratia-, talous- sekä kunnat ja markkinat –jaostot. Työvaliokunta on vastannut lainvalmistelusta ja koordinoinut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmistetavasta kuntalaista.

Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työn pohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää kunnilta lausuntoa kuntalakiluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47-49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen

- hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 §1 ja 4 mom.)
- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
 - sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
 - kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
 - otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
 - toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99-101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
 - alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
 - erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)
 - tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
 - tilintarkastuksesta (123 §)
 - tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
 - kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
 - lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä valtiovarainministeriölle.

Esitysluonnos (OM) ja www.kuntauudistus.fi

Valmistelija kaupunginjohtaja Tapio Turunen, p. 044 588 2200

Ehdotus:

Kaupunginhallitus antaa kuntalain esitysluonnoksesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

- **kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)**
kunnan toiminnan käsite on määriteltävä riittävän selkeästi lakiluonnoksessa
- **kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottaminen (7-9 §)**
jos SOTE asioiden järjestämisvastuu siirtyy tulevaisuudessa uusille sote alueille, mutta rahoitusvastuu jää kunnille, tulee varmistaa, että kunnat voivat riittävästi valvoa ja vaikuttaa palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen alueillaan
- **kuntatalousohjelma (12 §)**

kuntatalousohjelmaa voidaan pitää hyvänä, jos valtio pystyy sen avulla konkreettisesti osoittamaan kuinka kuntien talouden tasapaino saavutetaan

- **vaaliajankohdan muutos (15 §)**
vaaliajankohdan muuttuminen huhtikuuhun ja uusien valtuustojen aloittaminen kesäkuun alussa parantaa uusien valtuustojen toimintaedellytyksiä nimenomaan valtuustokauden ensimmäisen toimintavuoden osalta
- **valtuuston kokoa koskeva sääntely (16 §)**
valtuutettujen minimimäärät ovat riittävät. On hyvä asia, että kunnat voivat halutessaan lisätä valtuutettujen määrää.
- **osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat ehdotukset (luku 5)**
vaikuttamistoimielinten lisäämistä nuorisovaltuustolla pidetään hyvänä
- **kunnan toimielin organisointitavat (31, 34 ja 38 §)**
on hyvä, että lakiesitys mahdollistaa erityisesti kaupunginhallituksen puheenjohtajan toimimisen kokoaikaisena tai osa-aikaisena luottamushenkilönä
- **kuntastrategia (39 §)**
velvoite kuntastrategian laadintaan edesauttaa poliittista ja virkamiesjohtoa löytämään yhteinen näkemys siitä, mitkä ovat kunnan tulevaisuuden kehittämisvaihtoehdot ja mahdollisuudet
- **kunnanhallituksen ja sen puheenjohtajan tehtävät (40 ja 41 §)**
kunnanhallituksen puheenjohtajan roolin korostaminen poliittisen valmistelun johtajana kannatettava asia
- **omistajaohjaus ja kuntakonsernin johtaminen (6 §, 47- 49 §)**
maininta siitä, että tytäryhteisön hallituksen toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus, on kannatettava. Samoin maininta siitä, että tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan tuntemus nähdään hyvänä.
- **kuntien yhteistoimintaa koskevia ehdotuksia (8 luku)**
ei huomautettavaa
- **luottamushenkilöiden vaalikelpoisuus (74 § 1 ja 2 mom.)**
vaalikelpoisuuden kiristämistä koskevat säännökset ovat kannatettavia

- **luottamushenkilön asema ja oikeus saada työstä vapaata (81 ja 82 §)**
ei huomautettavaa esitysluonnokseen
- **sidonnaisuuksien ilmoittaminen (85 §)**
sidonnaisuuksien ilmoittamista koskeva esitys on kannatettava
- **kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyys (19 § 2 mom. ja 83 § 2 mom.)**
puoluerahoitusta koskevat säännökset ovat hyväksyttäviä ja parantavat ko. rahoituksen läpinäkyvyyttä
- **otto-oikeuden rajaaminen (93 §)**
otto-oikeuden rajaaminen vain kunnanhallitukselle selkiyttäisi nykyistä tilannetta ja korostaisi kunnanhallituksen vastuuta talouden ja hallinnon johtajana
- **sähköinen päätöksen teko ja pöytäkirjojen julkaiseminen (99-101 §)**
esitetyt sähköiset päätöksentekotavat ovat epäselviä sen suhteen kuinka ne soveltuisivat esimerkiksi tilanteisiin, joissa tulee pöydällepanoehdotuksia tai esittelijän esityksestä poikkeavia kannatettuja esityksiä. On todennäköistä, että esitetyillä sähköisillä päätöksentekotavoilla voitaisiin käsitellä vain ns. rutiinipäätöksiä. Tällöin on mietittävä onko tarkoituksenmukaista luoda erilaisia päätöksentekoympäristöjä joissa päätettäviä asioita ei voida tarkasti rajata.
- **alijäämän kattamisvelvollisuus määräajassa (111 §)**
alijäämän kattamisvelvollisuuden määräaika 4 vuotta on järkevä talouden hoidon kannalta mieluummin liian pitkä kuin liian lyhyt, koska lakiesitys ei edellytä kunnalta toimenpiteitä alijäämän syntymisvuonna eikä tilinpäätöksen vahvistamisvuonna
- **arviointi menettelyistä (119 ja 120 §)**
arviointimenettelyn aloittamista koskevia säännöksiä voidaan pitää hyväksyttävänä
- **tarkastustoiminta**
tarkastuslautakuntaa, tilintarkastusta ja tilintarkastajien tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten osalta ei ole huomautettavaa
- **lainojen, takauksien ja muiden vakuuksien luovuttaminen, kunnan kiinteistön luovutus ja julkisen palvelun velvoite**
mainittuja asioita koskevien säännösten osalta ei ole huomautettavaa.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Tiedoksi: